

Kansainväliset elintarvikealan tietojärjestelmähankkeet

Pirjo-Liisa Penttilä
Kehityspäällikkö
Maa- ja metsätalousministeriön
Tietopalvelukeskus Tike

Historiaa

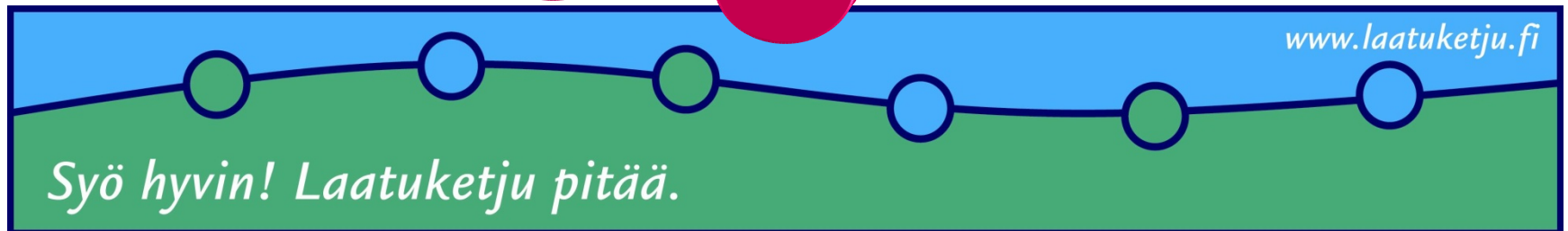
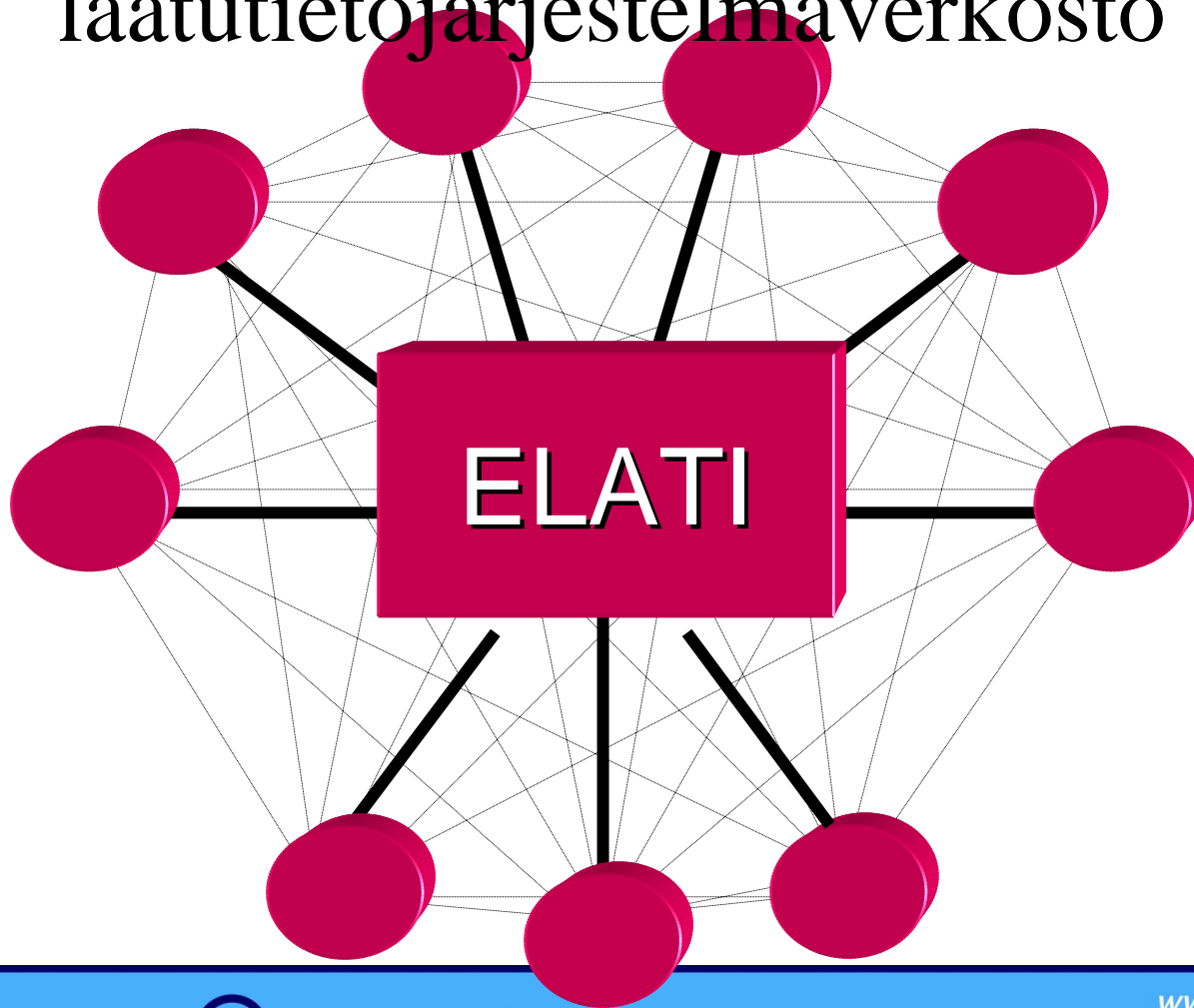
- 1984 Tutustuminen Ruotsin, Hollannin, Yhdysvaltojen ja Kanadan tietojärjestelmiin
- Suomessa kehitettiin VTKK:n ja Elinkeinohallituksen kanssa ELITI-tietojärjestelmää. Laboratorioiden tiedot yhteen järjestelmään, etäkäyttö lääneistä ja kunnista MINTTU → tilastointi SAS
- Muualla keskitetty järjestelmä, ei etäkäyttöä
- 1986 Järjestelmä valmiina, alasajo ?????

Konsultoinnit

- Tullin ensimmäinen laboratoriojärjestelmä ELITIn avulla
- Riskinarvioinnin järjestelmät
- 1996 WHO, GEMS
- 1998 Eesti Elintarvikevalvontaverkosto EU-projekti → Modulaarisuus (legot)
- 2000 Unkari Eläinlääkärijärjestelmät, järjestelmäverkoston yleissuunnittelu, EU-projekti
- 2002-2003 Puola PHARE

Elintarviketalouden laatutietojärjestelmäverkosto

2003-

Liittymiä eri tietojärjestelmiin

YMPÄRISTÖ

ELÄINSUOJELU

KASVIEN
TERVEYS

ELÄINTEN
TERVEYS

IHMISTEN
TERVEYS

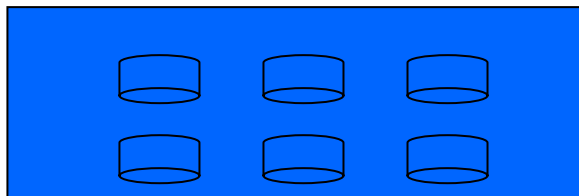
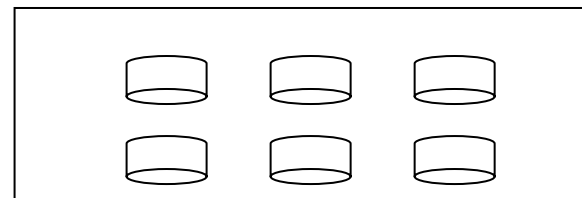
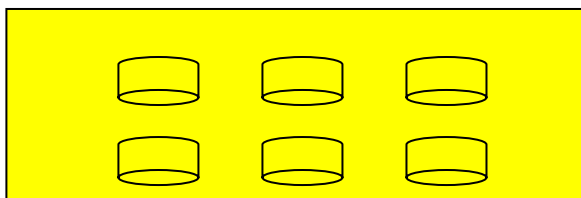
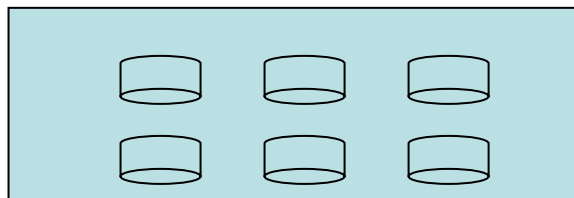
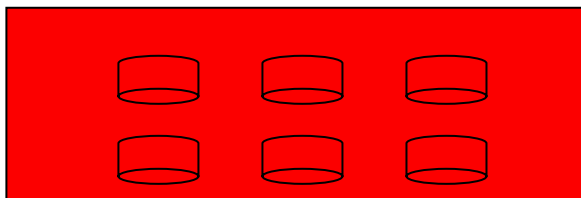
**Elintarviketalouden
laatutietojärjestelmäverkosto
ELATI**

TUOTANTO
YRITYS
TALOUS

KAUPPA
TEOLLISUUS
SUURTALOUS

TUTKIMUS

ELATI RAKENNETAAN ”LEGO-TEKNIIKALLA” PERUSRAKENTEITA HYÖDYNTÄMÄLLÄ

Tietojärjestelmistä eri maissa

- Pääosa saatavilla olevista tiedoista syntyy virallisesta elintarvikevalvonnasta
- Valvonnan tulokset ja laboratorioiden tutkimustulokset
- Enimmäkseen erillisiä järjestelmiä
- Vain osa tuloksista raportoidaan sähköisesti

Keskitetetyt tietojärjestelmät

- Hollanti
- Eesti
- Tanska
- Tsekki
- Itävalta
- Belgia

Hollanti

- Esimerkki vuodelta 2002 EU/FVO pestisiditarkastus
- Hyvin kehittyneet järjestelmät valvontaan, laboratorioille ja riskinarviointiin
- Valvontaa organisoitu jatkuvasti ja keskitetty valtiolle
 - Laboratorioita lakkautettu
 - Alueita yhdistelty
 - Tietojärjestelmiä yhdistetty

Hollanti jatkuu

- Suurin muutos meneillään
- Laboratoriot keskitetään Wageningeniin, Osaamiskeskukseen
- Valvonta keskitetään, alueyksiköt poistuvat
- Tarkastajilla ei toimistoja, tietoliikenneyhteydet keskusvirastoon, sähköinen tiedonsiirto
- Sähköinen raportointi eri toimintojen välillä

Belgia

- Seuraa muutoksia Hollannissa
- Tietojärjestelmien kehittämiseen panostettu vuosittain merkittävästi, alussa 10 milj. Euroa.
- Nykyiset panostukset pienempiä
- Uusin hanke: Valvontakohteiden riskinarviointijärjestelmä otettu käyttöön.
 - Luokittelee pisteytysjärjestelmällä kohteet riskiluokkiin
 - Auttaa suunnittelemaan valvontaa riskiperusteisesti

Keskitetetyt järjestelmät

Tsekki

- Valvonnan johtotaso mukana aktiivisesti rakentajana
- Rakennettu pääasiallisesti valtion rahoilla, ei käytetty EU tukea
- Modulaarinen rakenne
- Moduulit suurinpiirtein samanlaisia kuin ELATI:ssa

Hajautetut tietojärjestelmät

- Englanti
- Suomi
- Irlanti
- Tanska
- Saksa
- Unkari
- Puola
- Kreikka
- Romania

Englanti

- Alueelliset tiedot kerätään keskusviraston tietovarastoihin
- Valvontatuloksilla ja laboratoriodien tutkimustuloksilla erilliset tietovarastot
- Laboratoriotulosten kokoaminen aloitettu Skotlannista, laajennettu vähitellen kattamaan koko maan
- Tulokset saadaan riskinarvioinnin käyttöön
- Liha-alalta kerätään mikrobiologiset tulokset tietovarastoon (**omavalvonta**+viranomaiset)

Eurostat

- Food Safety Statistics
- Kootaan elintarviketurvallisuutta kuvaavat tiedot uuteen rakennettuun tietojärjestelmään
- Tiedot saadaan EU:lle tehtävistä vuosittaisista raporteista, muista EU – yksiköistä
- Kehitetään sähköistä tiedonsiirtoa
- Edistetään tietojen standardointia ja raportoinnin yhtenäistämistä
- Tike ja Evira Suomesta mukana

EFSA

- Tutkimustulosten kokoaminen riskinarviointia varten
- Järjestelmien kehittäminen riskien arviointia varten
- Tietojen standardointi
 - elintarvikkeiden luokitus
 - saksalaisten vetämässä projektissa ollut myös Suomi mukana

EFSA

- Asiantuntijakokouksia tulosten keräämisestä
- Raskasmetallit, pestisidit, zoonoosit
- Parhaillaan kokous elintarvikkeiden luokittelusta
- Suunnitteilla tutustumiskäynti EFSA:n tietojärjestelmiin

Miksi kansainvälisen kehittämisen seuranta on välttämätöntä

- Voidaan hyödyntää yhteisiä ratkaisuja
- Muiden kokemuksista voidaan oppia
- Osa ratkaisuista maasta ja aineistoista riippumattomia
- Voidaan säästää kustannuksia
- Ongelma: varsinaiselle tietojärjestelmien kehittämiselle ei säännöllisesti kokoontuvia asiantuntijaryhmiä
- Kenelläkään ei ole EU:ssa päävastuuta jäsenmaille sopivien järjestelmien kehittämisestä